

D ů v o d y:

Uplatňujíc zmateční důvod podle Šu 281 čís. 5 a 9 písm. a) tr. ř., vytýká zmateční stížnost napadenému rozsudku nejasnost a neúplnost co do zjištění subjektivní stránky činu, ježto zlý úmysl obžalovaného, učiniti trvalým bezprávný stav, způsobený neodvedením příspěvků, nebyl vůbec zjištěn. Po stránce subjektivní se vyžaduje ke skutkové podstatě zpronevěry kromě úmyslu, věc svěřenou za sebou zadržeti nebo si ji přivlastniti, také vědomí hmotné bezprávnosti zadržení nebo přivlastnění si svěřené věci a musí býti veškeré tyto náležitosti v rozsudku na základě daných okolností jasně zjištěny a odůvodněny. Napadený rozsudek zjišťuje sice objektivní děj, ve směru subjektivním však pouze uvádí, »že si byl obžalovaný vědom svého provinění«. Ježto mohlo neodvedení příspěvků spočívatí též v nedbalosti, nedostatku zúčtování příspěvků nebo v tom, že obžalovaný pouze okamžitě, máje jiné prostředky pohotově, příspěvků pohromadě neměl, kteréžto okolnosti by mohly zakládati po případě jen »provinění« proti převzatým závazkům jako výběrčího spolku upravovačů a vzorkařů, není ono zjištění po stránce subjektivní dosti jasným a určitým. Bylo proto zmateční stížnosti obžalovaného vyhověti a napadený rozsudek zrušiti jako zmatečný, ježto se nelze obejít bez nového hlavního přeličení, uznati podle Šu 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. pro rok 1878 za souhlasu generální prokuratury právem, jak se stalo.

Čís. 2151.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

»Pobuřuje« (§ 14 čís. 1 zákona), kdo úmyslně se snaží vyvolati silnějšími prostředky nepřátelský vztah proti statkům, v Šu tom uvedeném, u j i n ý c h.

Pokud sem nespadá výrok opilého komunisty vůči četníku: »Vždyť to dlouho trvat nebude, jest nás více, my si uděláme pořádek sami, ani rok zakročovati nebudete.«

Nedostatek důvodů pro subjektivní skutkovou podstatu jest zmatkem čís. 5 Šu 281 tr. ř.

(Rozh. ze dne 21. října 1925, Zm I 321/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 6. března 1925, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle Šu 14 čís. 1 zák. ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti nelze odepřítí oprávnění, pokud napadá výrok, odsuzující obžalovaného pro přečin podle Šu 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky. Rozsudek prvé stolice zabývá se nejprve zjištěním objektivní skutkové podstaty (výroků a příležitostí, při nichž byly pro-

neseny), dále vyvrácením obhajoby, že čin byl spáchán ve stavu opilosti. Subjektivní stránce skutkové podstaty a právním vývodům jest věnován v důvodech rozsudku toliko odstavec tohoto znění: Výrok »vždyť to dlouho trvat nebude, jest nás více, my si uděláme pořádek sami, ani rok zakročovati nebudete«, pronesen byl, jak má soudní dvůr svědeckými výpověďmi svědků za prokázáno, asi před 40 lidmi na náměstí, tedy nejen před více lidmi, ale i veřejně a obsahuje sám ve znění a ve spojení s ostatními výroky obžalovaného o č i v i d n ě pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státní ve smyslu komunistického programu. Tyto vývody, pokud jde o zjištění skutková (úmyslu) postrádají jakýchkoliv důvodů. Volné přesvědčení soudcovské nemůže jíti tak daleko, by nedostatek důvodů byl nahrazen prostě slovem »o č i v i d n ě«. Právě zkoumání subjektivní skutkové podstaty při verbálních deliktech je věnovati zvláštní pozornost; zjištění objektivní skutkové podstaty nečiní tu zpravidla zvláštních obtíží. V naprostém nedostatku důvodů pro subjektivní skutkovou podstatu sluší spatřovati stížnosti uplatňovanou zmatečnost podle čis. 5 Šu 281 tr. ř. Avšak odůvodnění rozsudku svědčí i o tom, že soud první stolice nebyl si ani náležitě vědom významu slova »pobuřování«. Pobuřuje ten, kdo úmyslně se snaží vyvolati silnějšími prostředky nepřátelský vztah proti statkům v Šu 14 čis. 1 uvedeným u j i n ý c h. Leč není předně zjištěno, že obžalovaný byl si vědom, že pronáší výroky ty před jinými lidmi, dále není zjištěno, že je pronášel v úmyslu, by na ně způsobem shora uvedeným působil. Správně je, že pobuřování nemusí býti namířeno výslovně proti demokraticko-republikánské formě státní. Leč v případě, že tomu tak není, třeba uvést důvody, proč soud má za to, že výroky byly namířeny proti demokraticko-republikánské formě státní. Tyto důvody nejsou rovněž v rozsudku uvedeny. Prohlašuje-li soud, »že jde o očividné pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státní ve smyslu komunistického programu«, nelze to označiti u podnapilého člověka než za logický skok, rovnající se nedostatku důvodů vůbec (čis. 5 Šu 281 tr. ř.). Vzbuzuje-li výrok, použitý v tomto případě již po stránce objektivní pochybnosti, zda je namířen ve skutečnosti proti demokraticko-republikánské formě, vzbuzuje tím více pochybnosti po stránce subjektivní, zejména zda byl si obžalovaný vědom a chtěl pobuřovati proti republikánsko-demokratické formě. Pokud jde o případné podřazení výroků, hanobících republiku, pod § 14 čis. 5, dlužno poukázati na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 10. června 1925, Zm I 201/25, sb. n. s. č. 2017, zejména na vývody, týkající se způsobilosti, ohroziti obecný mír. Z toho, co uvedeno, vychází, že v rozsudku nejsou zjištěny skutečnosti, které by při správném použití zákona měly mu za podklad sloužiti, důsledkem čehož bylo zmateční stížnosti vyhověti, rozsudek jako zmatečný zrušiti a věc v rozsahu zrušení vrátiti soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Čís. 2152.

Jde o podvod ve smyslu Šu 199 písm. b) tr. zák., dal-li vedoucí úředník trestního rejstříku státního zastupitelství jménem tohoto svémocně